

□ Питање Косова је главна препрека на путу Србије ка ЕУ, али покушај наметана једностраног признања Косова ни у ком случају не може бити полазна основа за деликатно и сложено посредовање

Резолуција коју је усвојио Европски парламент, као пратећи Извештај о извештајима Европске комисије за Србију 2019–2020, пружа разне препоруке и анализира различите аспекте. Ипак, верујем да у многим деловима текста има вишка критика, уз конкретан ризик да се не пошаље права конструктивна политичка порука српским партнерима него, напротив, још више погорша политичка дебата с Београдом, каже у интервјуу „Политици” Марко Зани, функционер италијанске Лиге и шеф групације Идентитет и демократија (ИД) у Европском парламенту.

Група ИД је са 76 парламентарца четврта по снази у ЕП, а чине је десно оријентисане политичке странке из 10 земаља ЕУ, од којих су најзаступљеније Лига Матеа Салвинија, Национално окупљање Марин ле Пен и Алтернатива за Немачку. Нико из ове групације није гласао за резолуцију која је прилично оштра по Србију, били су против ње или уздржани.

Колико је група ИД могла да утиче на садржину резолуције о Србији?

Пре свега, морам да подвучем чињеницу да се, нажалост, у многим питањима још увек суочавамо са санитарним кордоном против групе ИД, што нам додатно отежава задатак. То је нешто потпуно недемократски, узимајући у обзир и то да сви национални парламенти имају гаранције за заступање свих политичких страна. У вези с овом резолуцијом, лично сам пратио њено доношење и првобитни предлог се чинио уравнотеженијим, са циљем да се створи нека врста мапе пута. По мом мишљењу, покушај састављања шире већине имао је за последицу да коначни исход буде један трули компромис.

Знамо да резолуције ЕП нису обавезујуће. Ипак, у којој мери оне обликују укупну политику Европске уније према Србији? Колико утичу на доносиоце одлука у Бриселу?

Наравно да би ова резолуција могла имати утицаја, међутим, такође треба узети у обзир сложеност политике проширења и улогу различитих актера који су укључени у Бриселу, као и чињеницу да се тренутно суочавамо с пат-позицијом у преговорима. Сматрам веома позитивним, на пример, што је комесар Вархељи у многим приликама показао лични ангажман и посвећеност Србији.

Могу ли посланици Скупштине Србије, и српски политичари уопште, имати већи утицај на ставове посланика у Европском парламенту? На који начин?

Отворени и конструктивни политички дијалог је основа и могао би помоћи обема странама да се боље разумеју. Активнија комуникација такође би пружила прилику да се још једном покаже посвећеност Србије њеном европском путу.

Идеолошка десница у ЕУ често има више разумевања за положај и ставове Србије од левице. Зашто?

Мислим да са српским колегама углавном делимо више политичких ставова и вредности,

укључујући и прагматичнији приступ многим питањима, док левица остаје превише идеолошка и вероватно је и даље под утицајем неких предрасуда повезаних с недавном прошлошћу. Сматрамо да је Србија за Европску унију неопходан стратешки партнер на Балкану, што је чини привлачном и за треће стране. У том смислу су све веће кинеске инвестиције и утицај алармантни, а поред тога јасно показују природне последице успоравања процеса приступања, ризика који треба да избегнемо. Отуда је важно искористити политичку стабилност земље и велику парламентарну већину као подршку новој влади да се побољша сарадња између ЕУ и Србије и дефинишу нови конкретни кораци у преговорима, имајући у виду да Србија 2020. године није отворила ниједно поглавље у преговорима са ЕУ, док су у 2019. отворена само два преговарачка поглавља.

Какав је ваш став, и став чланова групе ИД, о тежњама Србије да постане чланица ЕУ? Да ли група ИД подржава ширење ЕУ?

Као странка Лига, отворено подржавамо тежње Србије и њен европски пут, што је позиција која је у складу са чињеницом да је Србија стратешки партнер за Италију. Што се тиче осталих делегација у оквиру групе ИД, генерално постоје различита гледишта на процес проширења, будући да даље ширење ЕУ иде паралелно с различитим националним и политичким интересима, посебно ако западни Балкан посматрамо као блок, уместо приступа од случаја до случаја.

Европске интеграције Србије у великој мери зависе од решавања косовског питања. Шта бисте саветовали званичном Београду, како да настави да ради у вези с овим питањима?

Као што сте споменули, вероватно је питање Косова и даље главна препрека на путу ка постизању споразума између ЕУ и Србије. Од пресудног је значаја држати отворенима све канале дијалога како би се постепено могло тражити заједничко решење. Свакако да покушај наметања Србији једностраног признања Косова ни у ком случају не може бити полазна основа за деликатно и сложено посредовање. Недавни споразуми о економској нормализацији потписани у Вашингтону допринели су разбијању дипломатског ћорсокака, представљају конкретан знак активног и конструктивног учешћа Београда у дијалогу с Приштином и показују његову вољу за унапређењем процеса приступања ЕУ.

ЕУ се суочава с бројним кризама у последних 10 година – финансијским, миграционим, тероризмом на свом тлу, сада са здравственом кризом која погађа и економију. Од појаве пандемије вируса корона видљив је недостатак солидарности међу државама чланицама ЕУ, као и велики проблеми у набавци вакцина против ковида 19. Може ли ЕУ да превазиђе испољене слабости?

Нажалост, погрешан приступ Европске комисије по многим питањима кључним за грађане за нас није нов. Наша политичка група у ЕП основана је управо са циљем да промени курс по питањима као што су имиграција, економија и унутрашња безбедност. Што се тиче пандемије, видимо катастрофалне резултате досадашњег управљања ЕУ изазовима везаним за вакцине, најпре са хаосом који је доминирао у преговорима с фармацеутским компанијама, а сада и са искључивим приступом Комисије према могућности уласка у ЕУ вакцина које су произвеле треће земље. Једини излаз из ћорсокака је разрешити досадашњу конфузију, препознати учињене грешке и кренути напред што је брже могуће, остављајући појединачним државама слободу да обезбеде вакцине тамо где Европа није способна да гарантује боље опције. Што се пре извучемо из ове ситуације, пре се можемо вратити животу.

Чини се да у Европи јачају и десница и левица, а политички центар полако слаби. Како ће се ова идеолошка померана одразити на будућност ЕУ?

Мислим да је ово сасвим предвидљив развој догађаја. Људима су, посебно у овој кризној ситуацији, која се више не односи само на здравље већ и на економију, више него икада досад потребни директни одговори и извесност. Јасно је да политичке снаге које су се последњих година све више одвајале од стварних потреба грађана сада плаћају цену. По мом мишљењу, пандемија је само појачала процес који је већ био у току и надам се да ћемо у будућности моћи да препознамо вредност резултата ове промене, укључујући и промене у новом европском политичком поретку.

Како и зашто се Италија нашла у тако великим проблемима због вируса корона? Ваш Бергамо је посебно страдао.

Наша земља, а пре свега регион и покрајина одакле долазимо (Ломбардија и Бергамо) били су први на удару пандемије када проблем вируса у остатку света још увек нису спознали у потпуности. Номинација италијанских лекара и здравствених радника за Нобелову награду за мир само је последње признање онима који су се током ове

ванредне ситуације на првим линијама борили за спасавање живота. Сада, међутим, морамо поново да покренемо своју болесну економију и послове. Присуство Лиге у владајућој коалицији у земљи гаранција је да ће сви потребни напори бити уложени како бисмо се коначно вратили нормалности.

Европска алијанса с Орбаном и Моравјецким

Странка Лига Матеа Салвинија освојила је највише гласова, 37 одсто, на последњим парламентарним изборима у Италији 2018. године, али није могла самостално да формира владу. После низа сукоба на политичкој сцени, формирана је, компромисно, већ трећа влада у овом парламентарном сазиву, где Салвинијева партија има три министра, за економски развој, туризам и један ресор без портфеља. Лига има добре односе са странкама у Србији, посебно са Српском народном партијом министра Ненада Поповића, а Марко Зани је већ неколико пута био у нашој земљи.

Последњи пут у фебруару ове године, када је разговарао и с генералним секретаром СНП-а Јованом Палалићем. У четвртак је Зани с делегацијом своје партије био у Будимпешти, где се Салвини састао с лидером мађарског Фидеса Виктором Орбаном и председником пољске партије Право и правда (ПиС) Матеушем Моравјецким, који су и премијери две земље. Према извештајима медија, централна тема разговора била је стварање политичке алијансе Фидеса, Лиге и ПиС, као „европске ренесансе засноване на хришћанским вредностима”, и могућем обједињеном деловању у ЕП.

(Политика)